

ТЕЗГА-У.Р.Е.Д. (Уметност-роба-егзистенција-дистрибуција)

Аутор Габриела Васић
Галерија Сингидунум, Београд
10.-20.02.2009.

- ❖ **Тезга**-реч турског порекла, трговачки, дућански сто или клупа; занатлијска клупа (Лексикон страних речи и израза, М. Вујаклија).
- ❖ **Тезга** - одомаћен термин у жаргону уметника и других чији рад се разликује од посла, и означава привремену делатност за стицање новца, неопходног за егзистенцију (аут.).
- ❖ **Тезга** постаје и посао са „арт дилером“ за кога се ради по наруџбини. Парадоксално, продајући уметничка дела испод цене, дилери уметничку сцену чине живом!

Пројекат је плод сарадње и копродукције са Колекционарима Трајковић.

Пројекат чине 3 сегмента:

- 1) видео инсталација И/лелално тржиште
- 2) Тезга-комерцијални производи: мајице, торбе, постери, разгледнице, шалови са репродукцијама 12 ремек дела Српске савремене уметности из Колекције Трајковић, и рекламни простор у излогу и на улици, за брендовање пројекта и Колекције Трајковић.
- 3) Округли сто са Министарком Финансија и Министром културе.

У тренутку када се у Србији као транзитној, пост-социјалистичкој држави, још увек не постоји уметничко тржиште базирано на принципима либералног капитализма, а у плану је спровођење законске регулативе у области културе уопште, уметница поставља питање ефекта таквих мера, будући да савремена уметничка продукција нема масовну публику, нити постојећа публика има економску моћ да подржи актуелну уметничку понуду¹, а зна се да илегална трговина уметничких дела, у многоме доприноси опстанку многих савремених уметника. Уметница намерава да позове Министарку финансија и Министра Културе на дијалог, о мерама које држава преузима по питању статуса уметника, уметничког тржишта, и могућностима смањења пореза на куповину уметничких дела, као и на увођење стимулативних пореских олакшица за појединце и фирме које улажу у културу и уметничку продукцију. Разговор би био отворен за јавност и емитовао би се или унутар галерије или у излогу, са звучницима који би били постављени испред Галерије.

Актуализујући постојање илегалног тржишта савремене уметности у простору Галерије, пројекат испитује реакције и интересовање (рецепцију) публике, те тржишне механизме на репрезентативном узорку који чине изабрана дела савремених Српских уметника представљених путем комерцијалних производа. На овај начин се савремена Српска уметност представља као бренд, додуше у форми копија / репродукција, чиме се копије брендиране робе са улучних тезги, доводе у везу са уметничким тржиштем.

Уметница користи галеријски систем у којем се представља као радник у култури са вишестуким улогама: кустос, дизајнер, менаџер и арт дилер, преплићући тако обрасце тржишног, маркетиншког и уметничког система. (рад Тезга)

Претварајући Галерију у место за „политизацију културе“ и деелитизацију (високе) уметност – уметница покреће питања о функционалности законске регулативе унутар уметничког система, за уметника као произвођача робе – пројекта, културног догађаја, уметничког дела, изложбе. /ТЕЗГА-У.Р.Е.Д. (Уметност-роба-егзистенција-дистрибуција)

---

¹ О томе сведочи дугогодишња спорадична продаја дела савремених уметника на новогодишњим продајним изложбама са популарним ценама, у галеријама попут Ремонт-а, УЛУС-а, СУЛУЈ-а, Звона и др.

Уметница у сарадњи са Колекционарима Трајковић презентује у Галерији Сингидунум:

- 1) Видео инсталацију „И/легално тржиште“ која указује на паралелну економску стварност расељених и незапослених лица, ромске деце, жена и уопштено, социјално угрожених група, и уметника који тезгаре путем мреже илегалне дистрибуције савремене уметности.

Видео инсталацију чине интервју са Колекционарима Трајковић и паралелан видео од фотографија насталих илегалним снимањем трговаца са улица Београда, и граничних прелаза са Хрватском и Словенијом, ...роба стиже преко граница, а и уметник који користи илегалне софтвере је „илегалац“! Видео у форми интервјуа са брачним паром Трајковић, једним од највиђенијих колекционара савремене уметности са краја XX века код нас, је класичан документарни запис са неколико резова. Видео је снимљен 2006. год. у стану породице Трајковић, који одише високим укусом, уређеношћу и миром, својстеним правој културној елити, портретишући тако профил власника Колекције Трајковић. Разговор се води о настанку и развоју Колекције Трајковић, избору уметника, као и о уметничком систему, „црном“ тржишту, арт дилерима и сл.

- 2) „ТЕЗГА“ – Сегмент Колекције коју чини 12 дела, слика, цртежа и скулптура са фигуративним приказом. Репродукована дела се презентују у форми комерцијалних артефаката: на постерима, разгледницама, календару, шаловима, мајицама, торбама... и дају се на продају публици. Изабрана дела добијају стаутс „мотива“ на продајним предметима. Мотиви на мајицама, торбама и шаловима се штампају на белом америкен платну, као јевтиној верзији сликарског платна у ограниченом тиражу у дигиталној штампи. У излогу галерије на ТВ монитору у форми видео клипа, који се врти у лупу, представљају се изабрана дела из Колекције Трајковић. На поду излога стоје производи са репродукцијама, организовани око фотографије пара Трајковић, класичан приказ овога пара, као заштитни знак, у фотељама које су они дизајнирали иза којих је велика слика Боре Иљовског, у њиховом стану, а испред које је и снимљен видео интервју. На улици, испред Галерије су постављени звучници са којих се чује реклама – уметница позива шетаче (публику) да набаве производе са репродуктивним делима у Галерији Сингидунум. Како падне мрак, укључује се видео бим, који се емитује на плочнику испред Галерије, са текстуалном формом исте ове рекламе: „Не пропустите јединствену прилику да дођете у посед производа са репродукцијама ремек дела савремене Српске уметности из Колекције Трајковић, јевтино, без пдв-а!Пројекат ће бити рекламиран у фебруарском издању магазина СТАТУС.
- 1) Број репродукованих копија је ограничен и уметница према склопљеном договору са Колекционарима, потписује репродукције именом Колекције, именом аутора дела према којем је направљена репродукција са називом оригинала, и својим именом и именом пројекта и нумерише их као ауторске отиске.
- 2) Сваки продат артикал се региструје са подацима купца, који постају колекционари производа са уметничким репродукцијама. Производи се продају без пдв-а, новац сакупљен на овај начин се даље инвестира у уметничку продукцију Габриеле Васић.